

Székesfehérvár és Vidéke

Az újság a 130 éves múltú, azonos címmel megjelent napilap utódjaként a 2013-as Szent István Emlékév eseményeihez kapcsolódva jelenik meg.

Társadalmi, közművelődési és szépirodalmi
KÖZLÖNY

Megjelenés:
minden páros héten, csütörtökön
Székesfehérváron
Ingyenesen terjesztve

A TARTALOMBÓL: Helyben történt - 2. oldal • Multidéző - 4. oldal • Fehérváriak mesélnek - 5. oldal • Civilben - 7. oldal

Vidámból Koronás

Életem első rockzenei koncertje fűz ehhez a helyhez. 1977 nyarán akkori nagy kedvencem, a Skorpió lépett fel a Vidámpark színpadán. Kalandos volt a bejutás, ugyanis egyik barátunk pénztárcája a jeggyel együtt beleesett a park mellett folydogáló csatornába, és csak némi segítséggel sikerült kihálászni onnan. A színpadhoz a csatornán átvezető picli hídon lehetett bejutni, egy oldalbejáraton.

De még számtalan emlék fűz ehhez a helyhez. Ki ne emlékezne a dodzsemre, ami nem volt éppen olcsó multság, vagy az óriáskekre, ami óriások közt törpe volt ugyan, ám mi mégis szerettük. Vagy a csónakokra, hiszen a csónakázó tó nem véletlenül kapta nevét, holott ma már híre-hamva sincs rajta

csónakoknak. És persze, az ingyen jegyekre, amiket évente egyszer az általános iskolások kaptak, és egy tavaszi délelőttön felhasználhattak itt. És még megemlíthetnénk a mikrobuszt is, amelynek egyik végállomása a Vidámpark volt, vagy a diszkót, ahol talán szerelmek szövődtek vagy éppen bomlottak fel egy-egy estén. Sokunknak még mindezek észbe jutnak, lelkünkbe villannak, amikor a ma már teljesen lepusztult, szétszedett egykori park területén visz át utunk.

Aztán jöttek tervek, hogy miként lehetne hasznosítani, ha már nem lehet Vidámpark újra. Ám a tervek ellenére a területen semmi nem történt, legalábbis pozitív értelemben nem. Apránként eltűnt minden mozdítható dolog, először a játékok, majd az óriáskerék, az

folytatás a 3. oldalon

Befejező szakaszához érkezett a Fő utca felújítása

Székesfehérvár nagyszabású beruházása, a Fő utca rekonstrukciója a tervek szerint nyár közepére készül el. Január 7-én átadták a munkaterületet, már csak a „leglátványosabb”, befejező szakasz van hátra.

Cser-Palkovics András polgármester január 7-én Égi Tamással az 1. számú választókerület önkormányzati képviselőjével és szakemberekkel járta be a területet, amelyet még ezen a napon átadtak a kivitelezőnek. A polgármes-

ter a helyszínen kiemelte, hogy minden jogi és pénzügyi akadály elhárult, a vízvezetékcserekek után most a burkolaton van a sor. Hozzátette, hogy a hölgyek nagy öröme hamarosan megtörténik a főtéren a macskakövek fugázása. A

közel 2.2 milliárd forint összköltségű projekthez Székesfehérvár Önkormányzata 395 millió forintnyi önerőt biztosít. A beruházás során a Hiemer-Font-Caraffa épülettömb III. ütemének megújulása, és a Fő utca ivóvízvezetékének és szennyvízcsatornájának kitarakás nélküli, nyílt árkos rekonstrukciója már korábban befejeződött. A most kezdődő munkák miatt viszont nem állhat meg az élet a Belvárosban, hangsúlyozta Égi Tamás. Minden itt lakót, üzletet és érintettet időben értesíteni fognak arról, hogy melyik munkaszakaszok mikor kezdődnek, hogy ne legyen komolyabb fennakadás a hétköznapokban. A kivitelező január 30-ig vállalta a munkálatok befejezését, ez idő alatt nyolcezer négyzetméternyi gránitburkolatot raknak le, továbbá több mint 5000 négyzetméteren a már meglévő kiskockakő burkolat hibajavítása és fugázása is megtörténik. Az érintett szakaszokon a csapadékcatornát is átépítik. A Fő utcát két, burkolatba süllyesztett szökőkút, továbbá mintegy 50 db növénykaszeta és újonnan telepített fa is díszíti majd. Az építéssel érintett területen több mint 1000 folyóméteren dekoratív világítást helyeznek el, szintén a burkolatba süllyesztve. A díszvilágítás kiépítése során megközelítőleg 70 lámpatestet helyeznek el a homlokzaton, vagy süllyesztenek a járófelületbe.

Heiter Dávid Tamás

Ne csak egy napon ünnepeljük!

A Szent István Emlékév szellemében nagyszabású gálaműsorral emlékeztek meg a Magyar Kultúra Napjáról a székesfehérvári Vörösmarty Színházban kedden este. Az eseményen köszöntőt mondott L. Simon László kultúráért felelős államtitkár, valamint átadták a „Pro Cultura Albae Regiae” díjat, amit idén Szele István vehetett át.

Idén negyedszázada, hogy ezen a napon ünnepeljük a „Magyar Kultúra Napját” annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én tisztázta le a Himnusz kéziratát Szatmárcsekén. A 190. évforduló mellett azonban Székesfehérváron, Fejér megyében

két másik jeles évfordulóra is emlékeznek, mondta L. Simon László kultúráért felelős államtitkár. Az egyik Gárdonyi Géza születésének 150., míg a másik Szent István halálának 975. évfordulója. Az államtitkár kiemelte, hogy mindkettőnek jelentős szerepe volt a magyar kultúra fennmaradásában.

Spányi Antal megyés püspök az esemény kapcsán arról is beszélt, hogy az egyházi és világi kultúra kiegészíti egymást, a kettő együtt ad egészet. Az egyházi kultúra feladata megszentelni a világ kultúráját, amelynek pedig az egyházi kultúra befogadása a küldetése.

Minden magyar ember felelőssége ápolni és továbbadni a magyar nyelvet, kultúrát,

Az Alba Regia Táncegyüttes Majoros Róbert koreográfiáját mutatták be

Az István a király rockoperából Fekete Pál, Vadkerti Imre, Simon Boglárka, Herczeg Flóra és Kelemen István adott elő részleteket

értékeket, hagyományokat, de Székesfehérváron különös felelősség a város történelmi szerepéből fakadóan – mondta Cser-Palkovics András polgármester. Az lenne a helyes, ha nem csak az év egyetlen napján ünnepelnék a magyar kultúrát, hanem a hétköznapokban is ápolnánk a magyar nyelvet, a kulturális értékeket.

Szikora János, a Vörösmarty Színház igazgatója szintén úgy vélekedett, hogy a kultúrára nem csak egy napon kell emlékezni, hiszen egész életünket áthatja. Mint mondta, a kultúra egy folyamat, energia, olyan, mint

a napfény, az emberi élet éltető eleme, ha nem lenne kultúra, értelmes emberi élet sem létezne.

Az ünnepségen két díjat adtak át. A város által alapított „Pro Cultura Albae Regiae” díjat idén Szele István, a Polgármesteri Hivatal Közművelődési Irodájának egykori vezetője vehette át, Bobory Zoltánnak pedig kiemelkedő irodalmi és szervező munkájáért Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterének oklevelét adta át L. Simon László.

Csitáry-Hock Tamás

Elkezdődött az Ökumenikus Imahét Fehérváron

A magyarországi egyházak egyik legnagyobb közös rendezvénye az ökumenikus imahét, amely a székesfehérvári egyházközségek és gyülekezetek életében is kiemelt jelentőségű. A közös imádságot Székesfehérvár minden közösségében meghirdették a keresztények egységéért. Az idei hét mottója az ószövetségi Mikeás prófétától származó idézet „...mit kíván tőled az Úr!”.

A nyolcnapos programsorozatának a város egy-egy katolikus, református, evangélikus temploma és baptista imaháza ad otthont, amelyekben minden alkalommal egy másik felekezetről kérnek fel igehirdetőt.

A hét során a felekezetről érkező lelkipásztorok példaértékű közösségekben végzik szolgálatukat. Fehérváron hagyománnyá vált, hogy a székváros katolikus püspöke mellett meghívják a kerület evangélikus és református püspökét is.

A keresztények egységét erősítő hét első alkalmán Spányi Antal megyés püspök tartott igehirdetést. Beszédében az Isten és mai ember közötti viszonyt szemlélte. „Minden emberben megszólal egy belső hang, hogy van egy út, egy törvény, amely Isten végtelen kegyelméhez vezet, ami kiemel ebből a világból.” – mondta. „De mi keresztények is sokszor tévelygünk, hasonlítunk az emmauszi tanítványokhoz. Hitben megfogyatkozva járjuk utunkat, nem ismerjük fel Őt, mert el-

homályosul szemünk. De Isten nem hagy minkra. Amikor a tanítványokhoz csatlakozó Jézus kifejté az Írások üzenetét, akkor űk újra hitet és reményt kapnak, újjászületnek az Ige által. A kenyértörésben megerősödv egész életük tanúsággá válik és hirdetik, hogy Krisztus valóban él! Isten a mi utunkon is velünk jár! Bárhol, bármikor nyilvánvalóvá kell tennünk, hogy Isten velünk él.”

A megyés püspök hangsúlyozta, hogy az egyházban az Isten népének közösségéért is felelősek vagyunk. Ebben az évben az egyik legszegényebb és a legnagyobb igazságtalanságot szenvedő, indiai keresztények imái alapján állították össze az imahetet. Így akarták felhívni a figyelmet a világban egyre erősödő keresztényüldözésekre. A főpásztor emlékeztetett az indiai

Orissa állambeli keresztények elleni vérengzés hírére, ami két évvel ezelőtt bejárta a világot. A megyés püspök akkor kérte a székesfehérvári egyházmegye híveit, mondjanak el naponta egy megadott imát az üldözöttekért, a világ békéjéért. Ez az ima azóta terjed, több nyelvre lefordították.

Beszéde végén a főpásztor Szent Ágoston imáját idézte: „... nyugtalan a szívünk, amíg benned meg nem nyugszik” – és azt kívánta, hogy kísérje ez a keresztényeket minden tevékenységükben, mert a világ bajait nekünk kell orvosolni.

(forrás: www.szfv.katolikus.hu)

A 13-as gyerekek

Online babaalbumot hoztak létre a 2013-as Szent István Emlékév alkalmából Székesfehérvár honlapjának aloldalaként, ahová a szülők feltölthetik idén született gyermekük képeit, adatait.

A gyermekeink.székesfehérvár.hu honlappal kapcsolatban Cser-Palkovics András Székesfehérvár polgármestere elmondta, hogy a kisgyermekes családokat is szeretnék megszólítani az emlékév programjaival. Ezért van szükség a hasonló, könnyedebb hangvételű ötletre is. Kiemelte, hogy 2013 nemcsak a múltból és a jelenről szól, hanem a jövőről is, ezt tökéletesen jelképezi az online babaalbum, ami térí-

tésmentesen biztosít keretet arra, hogy a 13-as gyermekek évek múltán büszké lehessenek születésük évére és helyére.

Deák Ferenc alpolgármesteri tanácsadó, ötletgazda tájékoztatása szerint az oldal egyéb szolgáltatásokkal is rendelkezik, a kismamákat igyekszik praktikus tanácsokkal és hasznos hírekkel ellátni. Hozzátette, hogy azok a gyermekek kerülnek fel a honlapra, akiket előzetesen regisztráltak, 2013-ban születnek és Székesfehérváron anyakönyvezték őket. Az ötletgazda azt is hozzátette: távlati cél, hogy az album tárgyasuljon és megjelenjen a belvárosban egy köztéri tablón.

Heiter Dávid Tamás

Vidámból Koronás

folytatás az 1. oldalról

épületek, ma pedig már ennél rosszabb állapotban talán már nem is lehetne ez a terület, így éppen időben lépett a város, hogy végre ismét hasznossá váljon a fehérváriak és az ide látogató vendégek számára. A sok tervezés, próbálkozás után most Koronás Park néven éledhet újjá a Vidámpark, és az ehhez szükségét anyagi támogatást el is nyerte az önkormányzat. Még tavaly ősz elején nyújtott be pályázatot a Közép-dunántúli Operatív Program keretében, és januárban jelentették be, hogy egy másik nagy projekttel együtt ez is támogatást kapott. Így megindulhat a közbeszerzési eljárás, majd pedig maga a beruházás. Ennek során egy olyan parkot hoznak létre, amely mindenki számára kikapcsolódást nyújthat. A gyermekek (és akár még szüleik is) játszva tanulhatják a történelmet, elsősorban persze a városét, a felnőttek kellemes sétákat tehetnek, vagy éppen pihenhettek a padokon. A Koronás Parkban többek között lesz lovagi hétpróba, középkori mesterségek bemutatója, valamint középkori gyerekjátékok, múzeumpedagógiai és népművelő programok várják majd a látogatókat.

A másik fontos fejlesztés Szárazrét területét érinti. Itt a „Szociális város-rehabilitáció Szárazréten” című projektötlet további kidolgozására nyert támogatást Székesfehérvár önkormányzata. Ez azt jelenti, hogy a kétfordulós pályázat első körén túljutott a terv, a kormány 1,2 milliárd forintot hagyott

Az egykori Skorpió koncert egykori helyszíne. Ma már se színpad, se Skorpió

jóvá annak megvalósítására. Most április 2-ig részletesen is ki kell dolgozni, hogy azután valóra is válhasson.

Az elképzelések szerint a projekt során felújítják és közösségi házzá alakítják az iskolát, megújul az óvoda, játszó és pihenőparkot ala-

kítanak ki a szociális otthon és az óvoda közötti területen, korszerűsítik a katolikus templom és plébánia energiaellátását, kerékpáros-gyalogos hidat építenek a Gaja-patak fölé, térfigyelő kamerákat helyeznek el Szárazrét egész területén, valamint felújítják az utakat, járdá-

kat, csapadékelvezető csatornákat.

A Koronás Park megvalósítását még ebben az évben tervezi a város, a szárazréti beruházásokhoz több idő kell, várhatóan jövő év, vagy 2015 nyarára készülnek el.

Csitáry-Hock Tamás

„A lélek és a szív embere volt”

Shvoy Lajos székesfehérvári megyés püspök nagy formátumú egyházvezető, színes egyéniség volt. Gazdag főpásztori szolgálata, a mai szemmel is nézve is haladó gondolkodású püspökre, halálának 45. évfordulóján Spányi Antal püspök emlékezett meg ünnepi szentmisén január 21-én.

A Regnum Marianum első – templomépítő – plébánosaként, és a cserkészlet elveinek magyarországi terjesztőjeként országosan ismert pap, 1927-ben vette át a székesfehérvári egyházmegyét, amelyet közel 41 esztendeig kormányozott. Erős kézzel látott neki az egyházi uradalmak reformjának, hogy az anyagiilag megrokkant egyházmegyét a gazdasági világválság ellenére is helyrehozza.

A 30-as évek nagyszabású művelődéspolitikusa volt, bámulatos léptékű értékmentő munkát folytatott egyházmegyéjében. Reprezentálta az egész egyházmegye hitéletét, a liturgiát tárgyi emlékeiben is bemutatva megalapította az első egyházmegyei múzeumot. 1937-ben az Eucharisztikus Kongresszus előkészítésére missziós utat tett az Egyesült Államokban a Szent László Társulat elnökeként. A liturgia püspöke volt, a lelkek pásztora, aki komolyan gondolta az Actio Catholica mozgalmat, a laikusokat bevonta az egyházközségek életébe. A KALOT és a KALÁSZ egyesületei virágoztak egyházmegyéjében.

„A lélek és a szív embere volt”, ahogy utóda, Kisberk Imre püspök jellemezte. Amikor Fehérvár több hónapra frontterületté vált, megnyitotta a menekülő családok előtt a püspöki palota pincéjét, és maga temette el az első halottakat. Azok között az egyházvezetők között volt, akik memorandumban kérték Szálait, hogy ne vesse oda a visszavonulási harcok martalékának a Dunántúlt. Sopronban raboskodott Mindszenty Józseffel együtt.

Egyházmegyeje gyors újjáépítéshez is ő

adott erőt. A kiépülő diktatúra szorításában a püspöki kar azon részéhez tartozott, amely az ateista

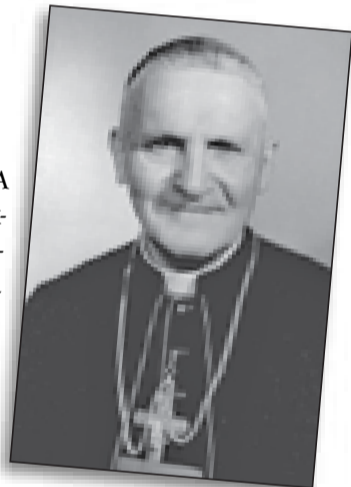
kommu-nizmus markáns ellenfelének számított. A hatalom bosszúja ezért üldözte: adminisztratív úton – levélcenzúrával, munkatársainak száműzésével – lehetetlenítették el püspöki aulájának működését. 1951-ben a Grósz-per előkészítésének idején néhány hétre maga is háziőrizetbe került, még arany-miséjét is e méltatlan körülmények között ünnepezhette.

A „Máriás lelkületű” főpásztor a székesfehérvári egyházmegye egyik kiemelt zárandokhelyévé tette az alsózentiváni templomot, ahol a fatimai Szűzanya szobrának hiteles másolatát helyezték el.

„Emlékeznünk kell rá – mondta Spányi Antal püspök beszédében –, mert ma is sokat tanulhatunk Tőle, aki nagy idők nagy tanúja volt. Prohászka tanítványaként, a nagy püspök méltó utódként erős akaratú és nemes lelkülettel, a körülményekkel vívott kemény harcok közepette vezette egyházmegyéjét a világháború és a diktatúra időszakában. Becsületes, elvhű, állhatatos egyéniségére, közvetlenségére, testvéri szeretetére, ma is emlékeznek a Fehérváriak.”

A szentmise végén a székesegyház altemplomába, Shvoy püspök sírjához vonultak a hívek, hogy a főpásztor vezetésével imádkozzanak az elhunyt püspök lelki üdvéért, Isten közelségének megtapasztalásáért, a boldog színelátás örömeért.

(forrás: www.szfv.katolikus.hu)

Szükség van rá

A székesfehérváriak döntő többsége, több mint háromnegyede támogatja az idei Szent István Emlékév gondolatát – ez derül ki az Echo Innovációs Műhely felméréséből, amit a város felnőtt lakosságának körében készítettek. Az Alba Radar arra kereste a választ, hogy hallottak-e a székesfehérváriak az Emlékévről, tudják-e, kiről emlékeznek meg a város, egyetértenek-e az Emlékév meghirdetésével, valamint milyen programokat látnának szívesen ehhez kapcsolódóan a 2013-as évben.

A kutatás szerint a fehérvári felnőttek néhány kivételtől eltekintve helyesen tudják, hogy Szent Istvánról emlékeznek meg a város. A lakosok közel egyharmada teljes mértékben egyetért azzal, hogy a 2013-as esztendő Székesfehérvár városa Szent István Emlékévvé nyilvánította, további 46 százalék inkább egyetért, míg az ezt elutasítók aránya 4 százalék. Az Echo Innovációs Műhely adatfeldvételi részlege 2012. december 14-e és 17-e között végzett 300 fős reprezentatív telefonos kutatást. A lakosok közel egyharmada teljes mértékben egyetért azzal, hogy a 2013-as esztendőt Székesfehérvár városa Szent István Emlékévvé nyilvánította, további 46 százalék inkább egyetért, míg az ezt elutasítók aránya 4 százalék, illetve 19 százalékuk nem tudja eldönteni ezt a kérdést. Az egyetértők szerint fontos em-

lékezni, hiszen a város szempontjából meghatározó szerepe volt Szent Istvánnak, valamint az idegenforgalom és a település ismertsége szempontjából is jelentős lehet egy ilyen eseménysorozat. Az Emlékév megrendezését elutasítók félnek attól, hogy ez sok pénzbe kerül a városnak, illetve szerintük vannak fontosabb dolgok is, amelyekkel foglalkozni kellene. Az Emlékévhez kapcsolódóan sokféle programot látnának szívesen a fehérváriak.

Több mint 80 százalékuk történelmi vetélkedőket, új kiállításokat, színházi produkciókat, fesztiválokat, sportrendezvényeket, valamint koncerteket és hangversenyeket látogatna, mintegy 75 százalékuk szívesen látna új szobrokat, illetve tudományos konferenciákat, valamint egyházi rendezvényeket is.

A felmérés hasznos lehet az önkormányzat számára, hiszen egyrészt megmutatja, hogy milyen teendők vannak még, másrészt visszajelzést ad az eddig elvégzett munkáról. Csurgai-Horváth József, a programokat szervező Emlékbizottság elnöke szerint a felmérés azt igazolja, hogy a

testület jó célokat tűzött ki a 2013-as emlékévre, ugyanakkor azt is elmondta, hogy a programokban még lehet változás, hiszen újabb ötleteket, elképzeléseket is örömmel fogad a város.

Csitáry-Hock Tamás

Az Emlékév legfrissebb eseményeit
nyomon követheti az interneten:

2013.szekesfehervar.hu

Így emlékeztek ők...

Becsület és munka

Ebben a korszakban jött szinte divatba az, hogy Fehérvárért szorgalmas munkával kell tevékenykedni. Az egész város tudta és látta, hogy ebben élen járt a polgármester, dr. Csitáry Emil. Írásom tehát róla szó, akit persze mindenki ismert, hiszen fiatal korától a városházán dolgozott, és aki mindenkit ismert, hiszen családi kapcsolatban állt Fehérvár vezető családjaival, édesanyja a Lauschmann, felesége a Karl családban született. Nem felejték: a város vezető négyes mindig úgy kezdődött: Csi!

Dr. Csitáry G. Emil (1892-1972) nevében a család eredeti Gramanecz neve jelent meg, sőt hivatalosan csak 1940-ben maradt el belőle. A város polgármestere volt 1931-41 között, és főispáni tisztséget viselt 1939-43 között. Jogvégzett, már világlátott fiatal emberként az I. világháború alatt, 1915-ben kapcsolódott be a városi adminisztrációba, ott a lehetséges fokozatokat végigjárva, 1931-ben polgármesterré választották. Ezzel együtt viselte a főispáni tisztelet is, miután a két törvényhatóság, a megye és a székváros főispáni állását kettéválasztották 1939-től 1941-ig. A következő évben csak a főispáni tisztségben tevékenykedett, ám ezután a városi főispáni állást megszüntették (ekkor hadművelési kormánybiztos lett).

A címben szereplő fogalmakat Csitáry polgármesteri jelmondatává választotta, s már 1931-es megválasztásakor programbeszédében kiemelte. Ez a szellemiség fontos volt ahhoz, hogy helyreálljon a város vezetésének a Zavaros-panama (Zavaros Aladár polgármester sikkasztási botránya) által megtépázott tekintélye. Eme jelmondat szellemében vezette a várost. A városi ranglétrán való emelkedését két főispán, Széchényi Viktor és Károlyi József segítette, akik saját családi kapcsolata mellett fő támaszai maradtak. Nagyon jó kapcsolatépítő képességre vallott, hogy Hóman Bálint fehérvári képviselővé történt megnyerése után a miniszter révén elképzelései jó kormányzati támogatást is kaptak.

Csitáry Emil egykori beosztottja, a későbbi városi főmérnök, Molnár Tibor a következőképpen jellemezte: „Nyúlánk, majdhogy sovány, közép-magasságú alakja, sohasem hangos, de világos beszéde nem volt imponáló. Tekintélyét éles esze teremtette meg.”

Molnár Tibor visszaemlékezése szerint mindenki láthatta, hogy „a polgármester és a mérnöki hivatal szobái világosak a legtovább.” Csitáry polgármester mindennap, néha kétszer is végigsétált a Belvárosban. Minden hibát észrevett, s azonnal intézkedett is. Erejének tudták a szigorú takarékoságát. Molnár Tibor szerint „a

pénzt a város előtt álló nagy feladatokra fogta meg.” A központi iktatókönyvet mindennap végignézte, minden 20 pengőn felüli összeget vele kellett aláírni. „Még ellenségei is elismerték – írta Cseh István – hogy puritán volt, sőt fukar. (Ami úgy kell értelmezni, hogy nagyon megnézte a garast, ha a város pénzét költötte.) Hogy agyondolgozta magát, és agyondolgoztatta a városi tisztviselőket.” A polgármesterrel kapcsolatos visszaemlékezésekből szemezgetve a következő kifejezéseket lehet még kiemelni: tehetséges, ambiciózus, leleményes, fürkésző eszű, sima modorú, fáradhatatlan, kiváló vendéglátó.

Fontos jellemzésére, hogy pontosan és lényegre törően fogalmazott, érthetően írt, erre a Székesfehérvári Hírlapnál töltött évei, valamint a családi hagyomány is felkészítette, hiszen édesapja volt haláláig (1909) a Székesfehérvár és Vidéke főszerkesztője és a Csitáry Nyomda tulajdonosa. Emlékirataiban is megemlékezik arról, hogy egykori tanára magyar érettségi dolgozatát tartalma és írói készsége miatt is kiemelkedőnek értékelte, másutt a hírlapnál töltött időt nevezte jó iskolának. „Nem csak a magyar helyesírást sajátítottam el tökéletesen, de az évek során akaratlanul is olyan írói készsége tettem szert, ami nagy segítségemre volt későbbi közéleti pályámon.”

Egyik ellenfele, éppen a már idézett Cseh István is jól tudta, hogy a sok erőfeszítés a városért folyik: „Csitáry a semmiből épített... Nem adóságot csinált, nem vagyont áldozott föl, hanem megkereste azokat az intézőket, akiknek érdekük volt, hogy itt építsenek. Minisztériumokban kilincsel, kért, követelt, ajánlott; gyárakat csábított ide, helyi és országos intézményeket mozgósított, hogy építsenek. Ő is épített: modern és hasznos közvágóhidat, iskolákat, kultúrházat. S ő tudná csak felsorolni, hogy még mit (jel is kellene sorolni!).”

Igen, persze, hogy fel is kellene sorolni: emléktáblára, köztéri szoborra illenének ezek az adatok.

Keze munkáját egészen röviden fogalmazva a modern nagyváros dicséri, ám sok szép és maradandó alkotása közül szívének legkedvesebb a Köztisztasági Hivatal volt. Dr. Altorjai

tandó, hogy „egy ilyen ellenszenvesnek gondolt üzem is lehet kibékítően szép”.

A másik, sok tárgyalás, egyezkedés révén fejlesztett városrész az 1930-as évek elején szigeteronos, aluljárós rendszerben átalakított vasútállomás környéke volt. Itt új iskolák, emeletes házsorok és a Prohászka-templom által keretezett városi tér jött létre a csatornákkal szabdaltnyilvános külvárosias terület helyén. A 30-as évek Fehérvára sokat nyert azzal, hogy polgármestere jelentős közlekedéspolitikai változtatásokat ért el. A vasútállomás fejlesztése mellett a 70-es főutat bevezetette a városba, elérte, hogy a 8-as számú főút építését a város támogassa. Ennek köszönhető, hogy ez az egyetlen főút, mely nem Budapestről, hanem Fehérvárról indul. Jelentős mértékben segítette a három repülőter (Főveny, Sóstó, Börgönd) kiépítését. Igen ügyes és leleményes volt a nagyipari fejlesztések megszerzésében: nevéhez köthető a vadásztöltény gyár (Videoton előde), a könnyűfémű (mai Alcoa előde) és a Danuvia gyár (volt szerszámpari gyár előde) letelepítése, valamint a repülőgépmotor gyár (Ikarus előde) fejlesztése.

A Mérnökök Országos Szövetsége Székesfehérvárott tartott tanulmányúta tapasztalatait a Városok Lapja hosszú beszámolóban méltatta többek között ezen szavakkal: „Új reneszánszát éli Székesfehérvár, melyet legelső sorban polgármesterének, Csitáry G. Emilnek köszönhet, akit hatalmas elgondolásaiban, alkotásaiban tökéletes eszközként szolgálnak mérnök munkatársai, Schmidl Ferenc műszaki tanácsos és mérnöki kara.”

Maga Schmidl Ferenc is Csitáry polgármesterre választását tartotta az új korszak nyitányának: „1931 decemberében új polgármestert választott a város, és új élet indult a régi falak között, hogy rövid 10 esztendő alatt a szürke középszerből a vidéki városok élére törjön az elfelejtett Alba Regia.”

Csitáry tevékenységét lényegében már az 1938-as nagy ünnepek előtt országosan elismerték. Horthy kormányzó 1938 áprilisában a másodosztályú magyar érdemkereszttel tüntette ki, ami polgári személyek számára igen magas elismerésnek számított. A kitüntetést Széchényi Viktor főispán a megyei közgyűlési jegyzőkönyvben is megörökítette: „...a vidéki városok első vonalába emelte Székesfehérvárt...Hat évi munkássága nem remélt felvirágzást hozott: kiépített, virágos utcák, hatalmas közintézmények, s a lakosság életszínvonalának látványos emelkedése.”

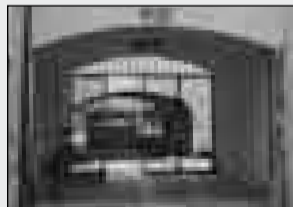
A városában töretlenül népszerű és megbecsült Csitáryt a jó fehérváriak éles nyelve is megkímélte. Adatközlőim rosszat nem is tudtak mondani, legfeljebb meg-megcsipkedték közismert takarékosága miatt. Úgy mondták, feleséget is eszerint választott: Emil és Emília ünnepe egy napon van, tehát így a legolcsóbb a névnapozás.

Demeter Zsófia

A város háza

Halványan emlékszem, amikor kisgyerekként először jártam a Városháza épületében. Lenyűgöztek a falakon logó képek, a páratlan Aba-Novák secco és a hatalmas közgyűlési terem. Később már történelmi és művészettörténeti tudásom birtokában nem csak lenyűgözött ez az épület és a benne található történelmi emlékek, hanem már meg is értettem, tudtam, mi mikor készült, milyen célból és ki készítette, építette vagy alakította át. De mégis, a legérdekesebb információkat az ember a korabeli leírásokból, például a sajtóból szerezheti meg. Így számomra is sok újdonság derült ki a minap, amikor az 1938-as évfolyamú Uj Fehérvár januári száma lapozgattam.

„Tegnap beszámoltunk a Szent István évet megnyitó városi díszközgyűlés azon részéről, amely Szent István emlékezetének áldozott,

most az ünnepi gyűlés további eseményeit közöljük. [...] A polgármester állt szólásra s elmondotta a városházépítés történetét és annak előzményeit.

– A világháború előtt, 1912-ben megboldogult akkori elődöm hosszabb tanulmányt írt a régi városháza tőrhetellen állapotáról és az új városháza építésének szükségességéről. A városházakérdés akkor töltötte be örökös tervezetében és huzavonában eltöltött negyvenedik esztendőjét. Néhai Ybl Miklós, a nagynevű építész első tervétől kezdve, amely a régi városházára második emeletet kívánt húzni, az idők folyamán szoba került minden más, elképzelhetetlen megoldás. Így, hogy csak egy párat említek, a Felmayér ház

és gyár e célra történő átépítése, a Magyar Király szálloda átalakítása, a Ponty helyén új városháza építése, stb.”

Láthatjuk, mennyi érdekes és kétes terve volt elődeinknek a Városháza problémáját illetően, bár a fent írottak közül nekem egyedül Ybl Miklós terve tűnik elfogadhatónak. Sőt, kifejezetten érdekel, hogyan nézne ki napjainkban az 1712-ben épült barokk épület ezzel a módosítással. Az elődöknek azonban voltak még ötleteik...

„1913-ban a város megvásárolta a városháza mellett lévő 3 házat, az úgynevezett Zichy-, Blerbauer- és Obermayer házakat. A mindenki által helyeselt és csodálatosképpen a Műemlékek Országos Bizottságának

akkori vezetősége által is elfogadott terv az volt, hogy a régi városházát és a megvásárolt épületeket lebontják és a Kossuth- és Szent István utcák megfelelő kiszélesítésével, helyére építik meg az újat. A terv elkészítésére országos tervpályázatot kívántak kiírni és pedig annak erős hangsúlyozásával, hogy az új épület stílusának megválasztását a tervező építész szabad műtárgytervezésére bízzák.”

Aligha állok egyedül azzal a véleménnyel, hogy ennél rosszabb megoldás kevés született volna. Ami a leginkább meglepő, hogy maguk a műemlékvédelmi szervek is engedélyezték ezt az érthetetlen lépést. Szerencsére addig-addig húzódtott a vita, hogy legyenek-e üzemhelyiségek az új Városháza földszintjén,

Titkos helyek 1.

Kötődések

Szerintem minden székesfehérvári úgy van vele, hogy fel tud sorolni a városban néhány helyet, szobrot, épületet, amit valamiért kedvesnek, fontosnak tart. Jó, pontosítsunk: én legalábbis így vagyok vele. Még olyan helyet is tudok, ahová akár az éjszaka közepén is szívesen elmegyek egy kicsit sétálni, csak hogy kisimuljanak a kusza gondolataim egy húzós nap után.

Most induló sorozatunkban ilyen helyek után kutatunk. Ezúttal például Csurgai Horváth József társaságában, aki nemcsak a Városi Levéltár igazgatója és a Szent István Emlékév emlékbizottságának elnöke, hanem mindezek mellett – vagy inkább: főként – székesfehérvári kötődésű magánember is...

– *Miről szól a székesfehérváriak számára a Szent István Emlékév? Szólhat például a kötődésről?*

– Mindenképpen – főleg a régebbi, több generáció óta itt élő fehérváriaknak, akik szüleiktől, nagyszüleiktől hallottak a városról. Kisgyerekként például én sem a háború utáni utcaneveket hallottam otthon a nagyszüleimtől. Később persze megtanultam az új neveket is, de nagyon sok olyan régi épületről is tudtam, ami a háború martaléka lett. Fehérváron nagyon nagyok voltak a háborús károk: számos épület, számos, a harmincas években született alkotás pusztult el. De a régebbi fehérvári családok a mai napig őrzik ezek emlékét. Persze, ha egy kicsit körülnézünk, akkor lehet közelebbi kötődést is találni. Elég, ha 1988-ra utalok, amikor történt megemlékezés Fehérváron – ha nem is az ideizhez hasonló volumenű. Az is egyfajta kötődési pontja lehet azoknak, akik esetleg nem hallottak a harmincas évekről. Ha pedig az idei eseményeket nézzük: azok a diákok, akik az Emlékév nyitórendezvényén a Romkertben együtt mondták Szent István intelmeit, alighanem életre szóló élményeket szereztek. De persze azért mindig az idősebbek felelőssége, hogy a szájhagyomány útján mit akarnak megörökíteni.

– *Székesfehérvárnak van egy történelme, amire büszke lehet, és van egy jelene, amire ugyancsak büszke lehet. De ezt a kettőt összefűzni valószínűleg nem könnyű feladat – főleg a fiatalabb generáció fejében.*

– Attól tartok, hogy ez pontosan így van. Amikor 2010-ben először szóba került a Szent István Emlékév gondolata, talán egy kicsit optimistábbak voltunk a kettőnél. Ugyanis evidenciának tekintettünk sok dolgot, amit nem lett volna szabad. Azt gondolhatnánk például, hogy mindenki tudja, milyen komoly tevékenységet fejtett ki Szent István Székesfehérváron, vagy azt, hogy

itt temették el. De arra kellett rájöttünk, hogy ezt sajnos nem mindenki tudja – Fehérváron sem. Ez a nagyobbik baj, mert az, hogy az országban sem tudják, az egy közvetlen probléma. A rendezvények célja nyilván nem csupán az, hogy Fehérváron rögzítsük ezeket a legfontosabb üzeneteket, hanem országosan is sok a tennivalónk ezen a téren. Éppen ezért fontos a múlt és a jelen összekapcsolásában a fiatalokkal való foglalkozás – ezt szolgálják például a Városháza nagytermében megvalósuló városi történelemórák. Játékos körülmények között, egy szép épület díszleteiben találkoznak a gyerekek a történelemmel, és talán az élmény okán jobban rögzülnek a fontos üzenetek. Félreértés ne essék: nincs probléma a közoktatással, de sajnos a helytörténet oktatása szinte teljesen hiányzik, pedig az erre vonatkozó igény tulajdonképpen már az 1890-es években megfogalmazódott. Történet persze néhány lépés: a levéltár is biztosított lehetőséget rendhagyó történelemórákra. Hiszen a történelmet az eredeti helyszíneken megismerni: ez erősíti a lokális kötődéseket.

– *Egyik első újságírói feladatom volt annak idején, hogy a gorsiumi régészeti feltárásokról beszélgessek Filtz Jenő professzor úrral. Soha nem vallottam be neki, de a beszélgetés alatt végig az járt a fejemben, hogy „itt ül az az ember, akinek a munkásságáról a középkori történelemkönyvben olvastam”.*

– Pontosan ilyen alkalmakat kellene teremteni – és pontosan erről szólnak a városi történelemórák is. Ha abba a terembe belép egy diák, ott létrejöhet valamilyen maradandó hatás. Ha egy levéltárba megy be, ugyanez a helyzet. Megmarad az illata, például. Lehet, hogy csak utólag ébred rá, de az élmény itt keletkezik. Az biztos, hogy ha nem iskolai keretek között történik például a városi történet bemutatása, hanem eredeti helyszíneken, akkor az maradandóbb lesz információ szempontjából is, ráadásul egy újfajta kapcsolat jön létre a diákok és a város története között – vagy még inkább a diákok és a város között. Persze ahhoz, hogy megismerjünk egy várost, kicsit dolgozni is kell. Olyan ez, mint a sport: biciklizni nagyon sokan szeretnek – mert elfelejtették már, hogy hányszor estek el az elején. Magyarul: mindenféle tevékenység hosszú gyakorlás eredménye – és az eleje rendszerint egyáltalán nem sikertörténet. De amikor az alapok megvannak,

akkor a tevékenység élvezetessé válik, és az új információk sokkal könnyebben a helyükre kerülnek.

– *Így kell, így lehet megismerni a saját városunkat is?*

– Szerintem igen. Én a hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején az Alsóvárosban nevelkedtem, nekem tehát nyilvánvalóan a Sóstó, a focipályák, a szőlőültetvények mind maradandó emlékeim. Sokat jártuk a környéket – de hát nyilvánvalóan az egy másik kor volt, nem a gyűrőterem és fitnesszsalonok kora... Telefon se nagyon volt még.

– *Szerencsére...*

– Igen, most már mindenkinek kettő van, pedig sokszor inkább nehezíti az életet... Szóval azt gondolom, hogy ezek maradandó kötődések, meg persze azok is, amiket iskolásként szerez az ember. Én egy általános iskolába jártam, de három helyre, mert ez az ének-zenei általános iskola volt, ami előbb a Vasvári Gimnáziumban működött, aztán a Tóvárosi lakónegyedben, utána meg a Hiemer-Pfund-Caraffa házban. Ment az iskola, és mi mentünk vele – ez is szélesítette egy kicsit azt a kört, amihez jobban kötődtem, a Búrtelep környékétől a Belvárosig, még akkor is, ha nem ott laktam. Vagyis rengeteg a lehetséges kötődési pont – bár régebben talán több idő volt rá, hogy ezek kialakuljanak.

– *Van olyan hely a városban, amit különösen fontosnak, kedvesnek, emlékeztetésnek tart?*

– Egyhez nem biztos, hogy maradéktalanul tudnék kötődni – többhöz azonban igen. Területek ezek inkább, ahová nagyon szívesen mentünk el. Sok élmény van, ami maradandónak bizonyult. Példának okáért: most már mindenki a Szárca utcán megy ki az autópályára. Pedig a Szárca utca, amit 1830-ban alakítottak ki, még az én gyerekkoromban is véges volt. Aztán kinyitották ezt az utat – és sose fogom elfelejteni, hogy amikor megbontották a katonatemető hátsó részét, gyerekként csontokat láttunk előkerülni a föld alól. Sok ilyen emlékem van. A Belváros is a kedvenc részem közé tartozott, például a Vörösmarty cukrászda okán, ahová iskola után vagy vasárnap délelőtt apámmal be-betértünk. Vagy ott van a szőlőhegy, mind az Öreghegy, mind az Órhalom vonatkozásában, mert a családnak voltak ott szőlői – azoknak a hangulatát is szerettem. Ezek az élmények, amiket kisgyerekként szerzünk, sokáig megmaradnak.

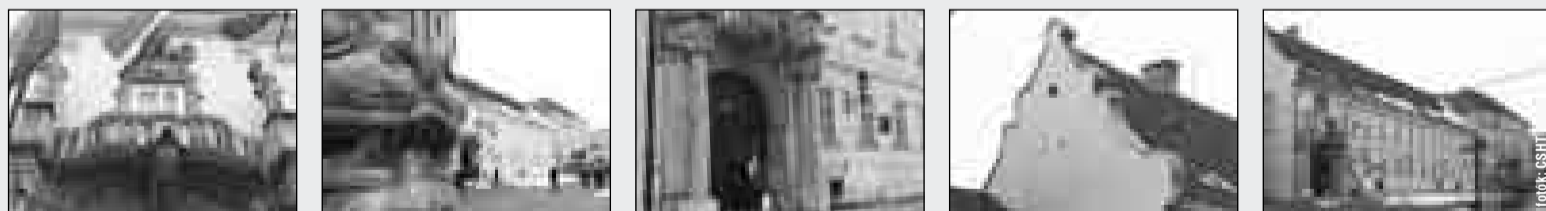
– *Beszéltünk már arról, hogy országos szinten is akad feladat. Pár évvel ezelőtt volt egy kis kavarodás a Nemzeti Emlék-hely körül, és akkor egy országos televízió hírműsorában valaki azt találta mondani: egyáltalán nem biztos, hogy Fehérváron királyokat temettek el. Gyanítom, sok fehérvári lefordult a székről ennek hallatán – de azon gondolkodtam: a miskolciak ezt például simán elhíhetik.*

– Persze, meg azt is, hogy nem volt koronázó hely, meg hogy nem Szent István építtette a Bazilikát. Hanem akkor ki? Még rom formájában is látszik, hogy ez viszonylag nagy épület volt, európai léptékben is. Ha nem az uralkodó, akkor ki volt az a gazdag ember, aki ezt fel tudta építtetni, és ki érte el, hogy a magyar birodalomban kiemelkedő szerepe legyen? Ezek nyilvánvaló kérdések, amiket szerintem nem nagyon kell figyelembe venni. Ebben az országban minden tudnak vitatkozni... Az Emlékév egyik feladata éppen az, hogy ezeknek a megalapozatlan tévhiteknek a terjedését visszacsorítsuk.

– *Befejezésül még valami. Ha Ön – nem mint az Emlékbizottság elnöke, vagy nem mint a levéltár igazgatója, hanem mint székesfehérvári kötődésű ember – egy miskolci barátjának beszél Fehérvárról, akkor mint mond el először?*

– Azt, hogy ez egy ezer éves város, fontos hagyományokkal és a körülöttünk létező történelemmel...

Török Péter

míg az éppen kitörő I. világháború oly sok elődjéhez hasonlóan ezt az ötletet is elfeledtette. Végül az 1938-as jubileumi évnek köszönhetően a Városháza körüli probléma megoldódni látszott...

„Mindenkinek nagy örömmel vette tehát tudomásul, amikor a törvényhatósági bizottság 1935. szeptember 11-én egyhangulag elhatározta, hogy a városházát az 1938-iki Szent István jubileumi évre Kotsis Iván műépítész, műegyelemi tanár terveit szerinti átalakíttatja és kibővítetteti 315 ezer pengő költséggel. A véghatározat kormányhatósági felülvizsgálat során különböző nehézségek merültek fel és már úgy látszott, hogy a városháza kérdése ismét kényszerű eltolódást fog nyerni.”

... vagy mégsem? A bürokrácia majdnem legyőzte a várost, ám Hóman Bálint kultuszminiszter és gróf Széchenyi Viktor főispán határozott közbelépésének köszönhetően Városházánk végre elnyerhette mostani formáját.

„A miniszteri jóváhagyás birtokában az első kapavágás 1935. november 1-én történt meg, amit rendkívül nehéz munka követett. Elképzelhető, hogy az építkezés zajos és piszkos munkája során a tisztségviselőknek és alkalmazottaknak mit kellett szenvedni, holt ezekben az években a jubileumi évre való készülődés miatt a leglázásabb munka folyt. 1937. évi február hó 1-én megkezdődött a kényszerűségből folytonosan helyet változtató hivatalok végleges elhelyezkedése.”

Így történt, hogy Justitia és Prudentia szobra ma is régi helyükről tekintenek le a Városház térre. Különösképpen örülök, hogy így alakult a Városháza története, és nem költöztették át máshova vagy rombolták le, hiszen a gyönyörű barokk külső mellett – az építészetben kedvenc korszakom – a harmincas évek jellegzetes formái, elemei köszönnek vissza az épület belsejében, ami nemcsak történeti szempontból, hanem esztétikailag is fontos.

„Jelentését így fejezte be a polgármester: ...Magam és a tisztviselő társaim nevében ígérem, hogy új köntösbe öltözött városházánk falai között mindenkor Isten nevében és Szent István szellemében fogjuk munkánkat végezni.”

Csitáry-Hock Dávid

B. Kiss László: Márton visszatér

A Fejér Megyei Hírlapból ismerős Márton-történetek most már másodszer nyertek könyvformát. Évekkel ezelőtt a *Márton apa lesz* cím alatt jelentek meg összegyűjtve B. Kiss László írásai, amelyek jórészt a hűségéről szólnak. A hitvesiről, a hazafiasról s persze a lokálpatriótáiról.

A történetek középpontja a család, s azt sem kell különösebben hangsúlyoznunk, hogy az együtt maradt család is fogyó érték korunkban, ám normális ember nem vitathatja, hogy szükség van rá. És Márton ebben a családban ügyködik, csetlik-botlik, van kiszolgáltatta a női többségnek, végzi a dolgát, nyírja a füvet, s közben el-elnéz szeretett kastélya felé, aminek persze nem tulajdonosa, hiszen nem gróf ő, mint némely másik író. Nem gróf ő, hanem látszólag kisember, de nagy lélekkel és nagy szerénységgel. És tudja, hogy helyt kell állnia. Az élet kicsi és nagy dolgaiban.

Szóval átérezzük Márton sorsát, ami sajátosan magyar és egyetemes, talán iszkaszentgyörgyi is egy kicsit, de lehetne akár hajdúböszörményi vagy szombathelyi is. Hiszen a jó írás egyszerre lokális és azon túlmutató. S mindez igaz az újabb kötet anyagára is. Jó, hogy *Márton visszatér*. A fent hangoztatott értékek most is jellemzik, csak éppen a múlt idő változásai sem hagyják érintetlenül. Szolgáló ember a

történetek hőse, aki persze valamilyen színt a szerző alteregója is. De azért óvakodjunk a teljes összemosástól! Nem biztos, hogy minden egyezik...

Na, jó, a szolgálat tekintetében igen. Hiszen a szerző is és hőse is ilyen ember. Márton még mindig füvet nyíró, bevásárló, ha kell, éjjel is kutyát sétáltató egyén, aki ugyanakkor a

családban csupa nővel van körülveve. Ezért ír *Használati utasítás lányos apákhoz* címmel egy remek szösszenetet. De olvashatunk a szülőszoba titkairól is. Ez utóbbi írás szép befejezése: „Márton hazafelé vett egy üveg jófajta szíverősítőt a nagyáruházban... Hajnali hárommat mutatott otthon, a konyhában a falióra, de nem volt álmos. A szülőszobában időztek a gondolatai: egyre csak az a hatalmas könnycsepp járt az eszében, amely a frissen világra segített kised szemének a sarkában csillogott...”

Bővelkedik ilyen pillanatokban a kötet, persze gyakran inkább a humoros jelenetek a jellemzők. Egy hétköznapi, csetlő-botló ember portréja kerekedik ki, egy olyan emberé ugyanakkor, aki az értékörzők családjához tartozik. Így hát fontos erkölcsi üzeneteket is tartalmaznak ezek az írások. A hétköznapi örömök és gondok teljes létformává állnak össze. Tegyük hozzá, hogy mindezt gördülékeny, élvezetes és olvasmányos stílusban tárja elénk B. Kiss László. A kispróza legjobb hagyományait követve.

Remélem, hogy Márton még igen sokszor visszatér...

(A kötet írásait korábban a Fejér Megyei Hírlap hasábjain olvashattuk, a könyv kereskedelmi forgalomban nem kapható.)

Bakonyi István

Régi képek kerestetnek

Amint már beszámoltunk róla, felhívást tett közzé a székesfehérvári Szent István Király Múzeum, amivel az 1938-as ünnepi év eseményeit és az 1988-as év Szent István ünnepeit megőrkítő fotókat kívánja gyűjteni. A beküldők és a múzeum jóvoltából a gyűjtésnek a Székesfehérvár és Vidéke is részese lehet, hiszen a beérkező képekből lapunk folyamatosan közlé tesz néhányat izelítőül.

Sorozatunk első képét dr. Honaty Katalin küldte Svájcól, és Pacelli bíboros, pápai legátus üdvözlését örökítette meg a fotós a székesfehérvári pályaudvaron 1938. május 23-án.

A régi képeket továbbra is gyűjti Bányai Balázs a Szent István Király Múzeumban. A felajánlásokat a [banyai.balazs@iif.hu](mailto:balazs@iif.hu) e-mail címen, illetve a 06-22/315-583 telefonszámon várják.

Ajánló egy mini-galériához

Pompás kiállítótermekben is lóghatnak a falakon csapnivaló képek, és picur „galériákban” is láthatunk lélekbe hatoló alkotásokat. Előbbire, ha tudnék, sem mondanék példát, utóbbira viszont nagyon szívesen. Mert már sokszor volt szerencsém élvezni Kovács Árpád festőművész képeit egy mini-galériában.

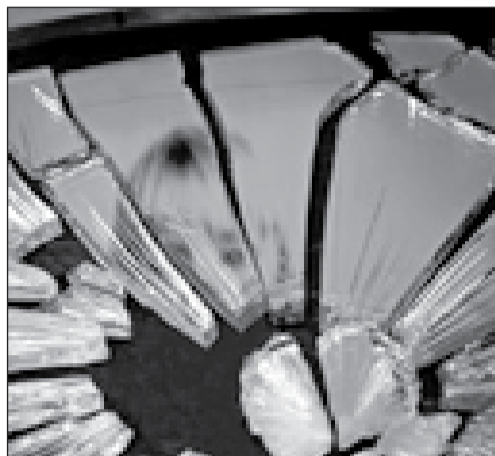
Aki ellátogat a Kossuth utcai órajátekknál található Árpikép Galériába, egy, talán három négyzetméternyi területen mindent megláthat, ami fontos. Ezen a picurka helyen az érzelmek gazdagságát mutatja meg a művész. Az életet láthatjuk a szerelem felkavaró érzésétől a nő csodáján, vagy a kellemes, nyugalmas városi sétán át a lenyűgöző vihar előtti csendig. Bennük van az egész élet. Minden, ami teljessé teszi létezésünket. Amitől igazán életté válik az élet. Egy asztalkán picur akvarell képek sorakoznak, a falakon körben pedig akvarell és olajfestmények szépitik az ide betérők lelkét. Amire manapság tagadhatatlanul igen sokunknak szüksége van. Itt érzi a néző, a nyitott szívű szemlélő, hogy bizony nem a kiállító terem méretei számítanak, hanem az érzés, amit a képek által az alkotó ad.

Önkénteseket keres a Csillagkapu-program

Ellenzolgáltatás nélküli munkavégzés, azaz önkéntesség. Mindenki hallott már róla, ha másként nem, a közösségi szolgálat révén, amelyet a középiskolás diákoknak kell teljesíteni. De hányan gyakoroljuk ezt a fajta munkavégzést? Az európaiak alig 20 százaléka végez önkéntes munkát, hazánkban ez a szám jóval alacsonyabb, felmérés még nem készült róla. Számos lehetőség közül válogathat az, aki ellenzolgáltatás nélküli munkát szeretne végezni Magyarországon. Az Echo Innovációs Műhely egyik programja egy újabb lehetőséget biztosít Fejér megye lakói számára.

Önkéntesek jelentkezését várja a „Csillagkapu” modell-program az áldozattá válás megelőzése és az áldozatsegítés fejlesztése érdekében Fejér megyében című, TÁMOP-5.6.1.C-11/2-2011-0025-es számú pályázat. A fő cél az, hogy a társadalom

legkisebb, legeldugottabb rétegéhez is eljusson az az információ, hogy miként lehet megelőzni az áldozattá válást, illetve ha valaki áldozattá vált, kihez fordulhat. Nagyon sok mentális zavar, rejtett feszültség alakulhat ki abból, ha valaki nem

dolgozza fel az őt ért megrázkódtatást, ebben nyújt segítséget a program, és ezen keresztül az önkéntesek.

Olyan személyek jelentkezését várják, akik a munkájuk révén kapcsolódnak az ügyszektorhoz, vagy egyszerűen csak segíteni szeretnének a lakóközösségükben élőknek. A Csillagkapu-projekt oktatóanyagot biztosít a jelentkezőknek, gyakorlati foglalkozásokon készíti fel az önkénteseket, és szakmai napokat, konzultációkat szervez. A program során az Echo Innovációs Műhely szoros együttműködésben végzi a munkát a Fejér Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatával és a Fejér Megyei Rendőr-főkapitánysággal. Ha valaki kedvet kapott az önkénteskedéshez, az jelentkezhet az előbb említett szervezetek honlapján.

Fogjunk össze, hallgassuk meg a másikat, figyeljünk oda egymásra!

Simon Rita

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A fiatalokat célozza meg az a 60 órás foglalkozás, amelyet a Kap-tár Ifjúsági és Prevenációs Iroda indított el a múlt héten. A diákok a nyomtatott sajtóval, a rádióval, az elektronikus sajtóval, a televízióval ismerkedhetnek meg a szakma kiváló képviselőinek segítségével. A cél az alapok elsajátítása, vagyis nem kész kommunikációs szakembereket képeznek a kurzus során, hanem segítik elindulásukat. A tanfolyamra 15-en jelentkeztek, de bárki csatlakozhat még a csapathoz.

Megyei szinten az év első nagy teljesítménytúrája várja az érdeklődőket 2013. január 26-án, melyet Székesfehérvár Városi Természetbarát Szövetség szervez tagszervezetével, a Vizivárosi Lakótelepi Sport Egyesülettel közösen.

A résztvevők három távon nevezhetnek: 10, 20, és 30 km-en. A 20 km-es távot szakképzett túravezetővel közösen lehet megtenni. Az autóbussz 6 óra 40-kor indul a Piac térről, ahol már a túravezető várja a résztvevőket. Nevezés a Kincsesbányai Általános Iskolában. A túra költségei: 740 Ft autóbussz költség, és 700 Ft nevezési díj. A teljesítménytúrán résztvevők az alábbi szolgáltatásban részesülnek: zsíroskenyér, tea, csoki szelet.

A túra után Kincsesbányáról 15 óra 06 perckor indul az autóbussz hazafelé. Előzetesen jelentkezni a 20 km-es távra Tatai László túravezetőnél lehet a 20/9726-273 telefonszámon.

AZ ALBA CIVIL MÉDIA SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET A NON PROFIT SZERVEZETEK PARTNERE

Kedvezményesen vállaljuk adásminőségű rádiós spotok, televíziós referenci filmek, PR cikkek, honlapok, hirdetések, kiadványok, arculatok, kiállítási standok, roll up-ok elkészítését és kivitelezését.

ALBA CIVIL MÉDIA
Szociális Szövetkezet

8000 Székesfehérvár, Tobak utca 17. • Tel.: 22/781-030
Mobil: 06-30/576-3835 • E-mail: albacivilmedia@gmail.com
www.acmedia.hu

Esély a javulásra Egy program margójára

Kellemeshétköznapdélután, bowlingterem bejárata, zavarukat leplező kamaszok, fiatal felnőttek, röhgicselés, toporgás. Igazi fiatalok, divatos ruhákban, olyanok, akik bármikor szembejöhhetnek az utcán. Kívülről nézve őket azon töprengünk, hogy vajon egy osztálykirándulásba csöppentünk, vagy valami klubba, de valahogy nem találjuk A KÖZÖS-et bennük. Az ugyanis eszünkbe sem jutna, hogy ezek a jólsituált gyerekek igazából rosszcsonkok.

Szándékosan nem mondom rájuk azt, hogy bűnözőpalánták, pedig mindnyájan elkövettek kisebb-nagyobb bűncselekményeket. Van olyan, aki áruházból lopott, akad, aki garázdságért állt bíróság elé, sőt okirat hamisításért is elítéltek egy srácot. Közben pedig ránézésre van köztük visszahúzódo és csibész, szegénylős és nagyszájú, van, akit egyáltalán nem érdekel, hogy büntetésben van, és van, akinek két óra is kevés, hogy rendesen felengedjen. Ők a Sziti Szociális Egyesület „Vissza a jövőbe” programjának résztvevői, akik pártfogó felügyelettel „megúszták” kisiklásukat.

Hogy mivel? – kérdezhetnének most vissza jogosan sokan. És kérdezem én is a program szakmai koordinátorát, Rózsás Ildit. Segítségével lassan átlátom a rendszert: a résztvevők négy mentor, köztük három pártfogó felügyelő és egy szociális munkás segítségével térnek vissza a jó útra, különféle foglalkozásokkal, beszélgetésekkel, de a legtöbbet ezek az elhivatott szakemberek azzal segítenek, hogy barátként, idősebb testvérként terelgetik a mentoráltakat.

Az ifjúságsegítők leghatékonyabb eszköze a személyisége, ettől függ, hogy a fiatalok megnyílnak-e előtte, vagy inkább bezárkóznak, ami már önmagában hordozza egy újabb „baleset” bekövetkeztét. Egyikük, egy fiatal mosolygós lány két kis felnőtt cserfes hölgyet terelget. Mindketten, vagyis együtt loptak egy áruházból, csak a balhé kedvéért. Mentorkkal lehetnének akár barátok is, de ha jól fülelek, hallom, hogy magázódnak. Elvégre fiatal felnőttekről van szó – mondja a mentor, és már meséli is, hogy megy egy ilyen pártfogó felügyelet. „Fiatalok által elkövetett kisebb bűncselekmény esetén a kijelölt szociális munkás felméri a körülményeket, környezettanulmányt készít, amivel nagyban befolyásolhatja a bírói döntést. Ennek az az előnye is megvan, hogy ha az ítélet pártfogó felügyelet alá helyezés, már ismerik egymást a fiatalokkal.”

A fiatalok egyébként látszólag nem feltétlenül érzik tettük súlyát, legtöbbször akkor szembesülnek vele, amikor szüleik is megtudják. És egy újabb érdekes tény: a szülők rendszerint meglepődnek, hogy csemetéjük rossz fát tett a tűzre. Szatmári Adrienn rendőrségi pszichológus szerint a bűncselekmény tünetként jelentkezik ezeknél a fiataloknál. „A gyerek viselkedése tükrözreakció a környezeti körülményekre. Jól funkcionáló családokban ez azért jellemzően nem fordul elő, szóval inkább családterápiát kéne alkalmazni estükben.” Adrienn ismeri a kamasz ellenállást, és szerinte könnyebb is ilyen gyerekekkel dolgozni, mint a közönyösökkel. Hiszen náluk a fő cél, hogy belássák, hibáztak, de jóvá akarják tenni.

Ezt a folyamatot könnyíti meg ez a program, ahol szépen összecsiszolódhatnak a fiatalok, ahol ugyan kötelező, mégsem nyűg egy-egy foglalkozás, és ahol elsősorban azt tanulhatják meg, hogy mindig van visszaút, de néha segítséget kell kérni. Ami pedig nem szegény.

Erdélyi Teréz

Mindennapi híreink

5,4 milliárd forint önkormányzati adósságot vállal át Székesfehérvártól az állam – ezt jelentette be sajtótájékoztatóján Balog Zoltán az emberi erőforrások minisztere a székesfehérvári Városházán. Ez az összeg a teljes székesfehérvári önkormányzati adósság negyven százaléka, mondta Cser-Palkovics András polgármester, hozzátéve, hogy bár a város idei költségvetése most készül, ezzel az összeggel még nem számolnak ebben a tervezésben. A későbbiekben fejlesztésekre kívánja fordítani az önkormányzat azt az összeget, ami az adósság átvállalás révén a városnál marad.

Egy tonna tejes és gyümölcsleves dobozt gyűjtöttek össze a székesfehérvári Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola diákjai az Italos Karton Környezetvédelmi Egyesülés akciójában. Az iskola tanulói fejenként átlagosan 65 darab italos kartondoboz összegyűjtésével az országosan résztvevő mintegy 300 intézmény közül elsőként érték el a 100.000 forintos különdíjjal járó egy tonna italos karton mennyiséget. Székesfehérváron összesen 7 intézmény, 4 iskola és 3 óvoda csatlakozott az IKSZ által meghirdetett gyűjtőprogramhoz a tanév elején: így összesen mintegy 2300 iskolás és óvodás gyűjtheti a dobozokat napi rendszerességgel.

Új főépítésze van Székesfehérvárnak Lantay Attila személyében, aki bemutatkozásakor elmondta, hogy a jogszabályok adta keretek között végzett feladatok mellett saját elképzelésekkel is rendelkezik a város alakításával kapcsolatban. Lantay Attila Székesfehérváron született, tanulmányai befejezése után a Pécsi Tudományegyetem Műszaki Karán oktatott, majd a Balatoni Területi Főépítési Iroda munkatársa volt, ezt követően pedig állami főépítési pozíciót töltött be a Fejér Megyei Kormányhivatalnál és jogelődjénél. Az új főépítész január 1-jén kezdte meg munkáját a városi önkormányzatnál.

Gyermekeknek szóló pályázattal is kapcsolódik a 2013-as Szent István Emlékév ünnepi programjaihoz a Honvédség és Társadalom Baráti Kör Székesfehérvári Szervezete, amely a Krajcáros Alapítvánnyal közösen egy felhívással fordul a Kárpát-medence általános iskoláihoz. A Székesfehérvári Önkormányzat támogatásával meghirdetett „Szent Korona védelmében” című pályázatra az ezer év honvédelmi harcaival kapcsolatos képzőművészeti alkotásokkal lehet jelentkezni. A tetszőlegesen választható technikával elkészített alkotásokat április végéig várják.

Az urivi áttörés 70. évfordulójára emlékeztek január 12-én a pákozdi Mészeg-hegyen álló Don-kanyar Emlékkápolnáknál. Különbőség nélkül, minden hős előtt egyformán tisztelgünk a doni áttörés hetvenedik évfordulóján – mondta az esemény kapcsán Vargha Tamás honvédelmi államtitkár, országgyűlési képviselő, akinek ünnepi beszédét követően átadták a Don-kanyar Emléklakettet. A 20 éves kápol-

na múltjáról Bobory Zoltán, a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség elnöke beszélt, majd Róth Péter alpolgármester Székesfehérvár önkormányzata nevében mondott köszöntőt.

Pákozdon is felavatták január 12-én a Nemzeti Emlékhelyet jelölő sztlétét és nemzeti lobogót. A Pákozdi Katonai Emlékpark hivatott bemutatni a magyar katonák hősi helytállását az 1848-as forradalom védelmében kibontakozó szabadságharc első győztes csatájától kezdve. Az emlékpark a térség leglátogatottabb kiállítóhelye, amely márciustól novemberig várja a látogatókat. A Katonai Emlékparkot tavaly január 1-jétől a magyar Országgyűlés törvényben Nemzeti Emlékhellyé nyilvánította. Ezt jelképezi immár a helyszínen a Zsigmond Attila tervei alapján készült sztlét. A Pákozdi Katonai Nemzeti Emlékhely avatásán Benkő Tibor vezérezredes, a Magyar Honvédség vezérkari főnöke mondott beszédet.

Bokrétaavató ünnepséget szerveztek a Grundfos Magyarország Gyártó Kft. székesfehérvári gyár bővítése kapcsán ma délután. A Grundfos Magyarország Gyártó Kft. 2000-ben kezdte meg a termelést Magyarországon. A szivattyúk és azokhoz szükséges motorok gyártásával foglalkozó vállalatcsoport vezetősége tavalyelőtt döntött egy negyedik gyár megépítéséről – Székesfehérváron. A már működő

üzem mögött indult el a beruházás, amelyek már állnak a falai, és a tervek szerint nyár közepére teljesen elkészül az új csarnok. Az új gyáregységben a nagyméretű szivattyúk gyártása mellett kutató tevékenységet is folytatnak majd a cég szakemberei. A fizikai dolgozók felvétele 2013 második negyedévében kezdődik, és 2015 végére a kutató mérnökök létszámának növelésével együtt az újonnan épülő gyárban 300-350 embernek adnak munkát.

A látvány-csapatsportágakat támogató adórendeletek kihasználásával bővíti Székesfehérvár Önkormányzata és az Alba Regia SC a Vodafone Sportcentrumot. A mintegy nettó 700 millió forint értékű beruházás során a csarnok egy csaknem 300 fős lelátóval bővül idén, valamint új öltözők, edzőterem, kollégiumi szobák, VIP lelátó, büfé és kiszolgáló helyiségek készülnek. A kivitelezési munkák várhatóan júniusban kezdődnek meg, és decemberre fejeződnek be. A munkákhoz több mint kétszáz millió forintot a város önkormányzata biztosít.

A helyi kereskedők és vásárlók összefogását ösztönzi az ŐsFehérvár városkártya program Székesfehérváron, ami idén már a negyedik kártya kibocsátásához érkezett. 2013-ban a Szent István Emlékév logójával jelent meg a kártya, amelyhez mostantól már több helyszínen hozzájuthatnak az érdeklődők, például

a Fehérvári Ajándékboltban is. Az ötletgazda szerint jelenleg mintegy 10-12 magyar városban létezik vásárlói kedvezményre jogosító vagy pontgyűjtő jellegű városkártya. Székesfehérváron a direkt vásárlási kedvezménynyújtáson alapuló ŐsFehérvár kártyát vezették be 2009 nyarán. Az elfogadók helyek száma közel háromszázra nőtt azóta, és üzletekben, vendéglátóhelyeken, kulturális intézményekben és egyéb szolgáltatóknál lehet igénybe venni a különféle vásárlási kedvezményeket.

A 2013. évi adótörvény változásokról, a Munka Törvénykönyve legfontosabb előírásairól és a cégeljárásban történt módosításokról, regisztrációs kötelezettségről tájékoztatja a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a gazdálkodó szervezeteket annak a sorozatnak a keretében, ami január 22-én kezdődött a székesfehérvári Gazdaság Házában. Sipos Éva főtisztviselő elmondta, hogy a tájékoztatókra nemcsak a könyvelőket, hanem a cégvezetőket is hívták, hiszen a vállalkozások szabályos, jogkövető működtetéséhez kapnak információt, tanácsot. A program iránt akkora volt az érdeklődés, hogy a vidéki helyszínek: Mór, Bicske, Sárbogárd és Lajoskomárom után február 5-én ismét a megyeszékhelyen adnak tájékoztatást a szakemberek. Az egyik legfontosabb kérdés a társas vállalkozásokat érintő társasági szerződés módosítása, amit a cégeljárás szabályainak változásai kapcsán kell megtenni február 1-ig.

Az új év jelentős változásokat hozott, többek között a kulturális intézmények esetében is. A megyei könyvtárak és múzeumok települési irányítás alá kerültek, így Székesfehérváron a Szent István Király Múzeum is a város önkormányzatához tartozik január 1-től.

Ennek kapcsán közmeghallgatást tartanak január 30-án, szerdán a Városháza nagyteremében az együttgondolkodás jegyében. A város vezetése várja a fehérvári lakosság, a civil szervezetek véleményét, ötleteit arról, hogy milyen legyen a város múzeuma. Cser-Palkovics András polgármester elmondta, hogy az öröm mellett feladatot és felelősséget is jelent a város számára a múzeum átvétele, az intézmény jövőjének kialakítása, és ennek kialakításához szeretne az önkormányzat konzultációs lehetőséget adni min-

denki számára, hogy a városvezetők is megismerhessék a javaslatokat, véleményeket. A rendkívüli közmeghallgatást január 30-án, szerdán 17.00 órától rendezik meg a Városháza nagyteremében, ahol Demeter Zsófia múzeumigazgató is tájékoztatást ad az átalakításról.

Munkanélküli vagy szociálisan hátrányos helyzetű emberek számára is munkát kínál az a szociális szervezet, amit Székesfehérváron hoztak létre az épületek költségghatékony üzemeltetése céljából. A civil összefogással alapított Alba Ingatlan Üzemeltető és Szolgáltató Szociális Szervezet céljait tájékoztató ismertették a székesfehérvári Gazdaság Házában.

Az alapítók elmondták, hogy egy olyan stabilan, önfenntartó módon működő szociális szervezetet kívánnak működtetni, amely több gazdasági tevékenység összefogásával biztonságos helyi munkahelyeket teremt. A szociális szervezet olyan tevékenységet végez, amely munkanélküli, illetve szociálisan hátrányos helyzetű emberek számára is munkalehetőséget kínál. A szervezetet főként a társasházak, önkormányzatok, intézmények szakipari szolgáltatásait kívánja ellátni, de nonstop ügyeleti szolgáltatásával mindenki rendelkezésére áll – mondta Nagy István, a szervezet egyik alapítója. A gyorsaság mellett a szolgáltatás minőségére is garanciát vállalnak, csak megbízható, jó szakemberek kerülhetnek be a szervezet névjegyzékébe, akiket próbamunka elvégzése után alkalmaznak.

Ajánlásokat vár Székesfehérvár önkormányzata az idei kitüntető címek, díjak odaítéléséhez. A városvezetés az elismerések alapításával és átadásával kívánja kifejezni tiszteletét és megbecsülését azok iránt, akik életművükkel, munkájukkal, közéleti szerepléseikkel maradandót alkottak Székesfehérváron, valamint hozzájárultak a város szellemi és anyagi gyarapodásához.

Az önkormányzat ezúttal hat díj kapcsán számít a városlakók javaslataira. A „Penna Regia” díjat a sajtó munkatársai, a „Sipos Gyula” díjat a Magyar Honvédség állományába tartozó katonák, a „Székesfehérvár Közbiztonságáért” díjat tűzoltók, rendőrök, polgárőrök vehetik át. A „Székesfehérvár Közoktatásáért” díjat a pedagógusok, a „Székesfehérvár Egészségéért” díjat az egészségügyben dolgozók, míg a „Székesfehérvár Sportjáért” díjat a sport területén kiemelkedő teljesítményt nyújtó személyek vagy közösségek számára alapította a város.

A díjazottakra vonatkozó javaslatokat február 21-ig írásban kell eljuttatni Székesfehérvár polgármesteréhez. Az ajánlásnak tartalmaznia kell a javaslattevő nevét, illetve a díjra jelölt személy, vagy közösség nevét, elérhetőségét és tevékenységének részletes méltatását. A borítékon szükséges szerepeltetni a kitüntetés elnevezését is.

A javaslatokat le lehet adni személyesen a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálati Irodáján és portáin, illetve postán is be lehet küldeni a következő címre: Polgármesteri Hivatal, Közművelődési és Rendezvényszervező Iroda, 8000 Székesfehérvár, Városház tér 1.